

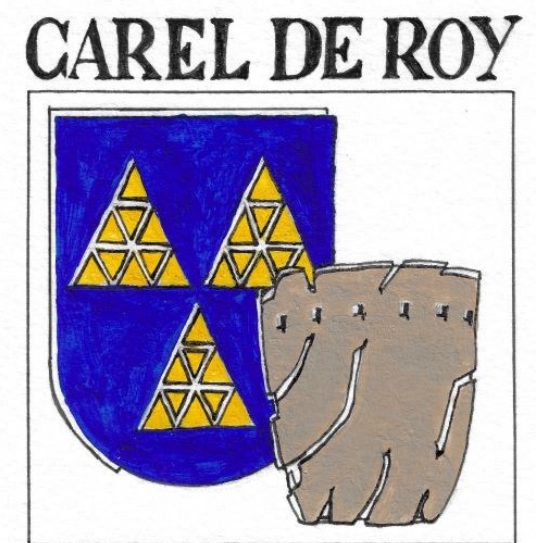
Fietsroute Erfgoed Tweede Wereldoorlog in heemgebied Alphen-Chaam en Riel

Deze route is ontwikkeld ter herdenking van 80 jaar bevrijding van ons heemgebied.
 Zie de website ook voor andere activiteiten van heemkundekring Carel de Roy rondom 80 jaar bevrijding.
 Zo zijn er tijdelijke exposities langs de route, zie **blauwe tekstvakken** in routebeschrijving.
 Ideaal om de fietsroute te combineren met de openingstijden hiervan!
 U vindt deze route gratis beschikbaar op deze exposities tijdens de openingstijden.
 De route is ook te downloaden op onze website (dan werken de **links**):
www.alphensrfgood.nl/80-jaar-bevrijding/

Route: de totale lengte is ongeveer 36 km. Dat is zeker 2 uur fietsen en daarbij komen korte wandelingen en/of bezoeken aan exposities. U kunt deze route natuurlijk in delen rijden en/of met behulp van de locatie (coördinaten) en QR codes uw eigen route samenstellen.
 Ook zijn de locaties veelal met de auto te benaderen.
 Afkortingen: RA = rechtsaf; LA = linksaf; RD = rechtdoor, **KP**=fietsknooppunt, T=splitsing
Blauwe tekst/QR codes: links naar de webpagina's van heemkundekring Carel de Roy met meer informatie.
 Wij wensen u een mooie route en vooropgesteld: rij veilig!*

1) Expositie Tweede Wereldoorlog Chaam

Leden van onze vereniging hebben middels beeldmateriaal en objecten een aantal onderwerpen uitgelicht omtrent [de Tweede Wereldoorlog in Chaam](#). De expositie wordt geopend op zondagmiddag 15 september 2024 bij het [SKAC](#) Gilzeweg 12 in Chaam. Zie de [website](#) voor de laatste informatie of andere openingstijden

Vertrekpunt Raadhuisplein Chaam KP75. Chaam werd bevrijd op 28 oktober 1944 door de Canadezen die vanuit Ulicoten kwamen. Scan de QR code of kijk op de website www.chaamserfgoed.nl -> bezienswaardigheden voor meer informatie over de [kerk](#) en omgeving zoals het [raadhuis](#), de [pastorie](#) etc.

2) De Duitsers bliezen bij hun aftocht de prachtige oude toren van de [Ledevaart kerk](#) op. Voor de Ledevaartkerk ziet u de betonnen kerkspits op de plek waar de toren stond. Op het raadhuisplein het bevrijdingsmonument, de gedenksteen die in 1994 ter gelegenheid van 50 jaar bevrijding werd geplaatst. Kijkt u ook en luistert u bij het informatiebord van de [liberationroute](#).

Route Ulicotenseweg – Legstraat U neemt zuidelijk de Ulicotenseweg richting **KP46**, maar niet helemaal, want na ruim 500 meter gaat u LA: de Legstraat in. Na ongeveer 100 meter tegenover huisnummer 8 ziet u een [zwart granieten monumenten met een gedicht van Pien Storm-van Leeuwen](#), bekend van de vele poosplaatsen in ons heemgebied.

3) Baarle-Nassau werd op 3 oktober bevrijd door de Poolse brigade. De Duitsers hadden zich de voorgaande weken kunnen hergroeperen en boden veel weerstand. Zo lag de oorlogslinie ruim 3 weken ten zuiden van Chaam met de nodige beschietingen. Op 10 oktober 1944 raakte Ko van den Broek dodelijk gewond door een granaat toen hij op het veld aan het werk was hier op de Legstraat. De ouderlijke boerderij werd ook getroffen waarbij zijn zussen en Duitsers zwaar gewond raakten. Martinus Vermeulen werd getroffen terwijl hij schuilgaten aan het graven was en overleed in het ziekenhuis.

Route Legstraat-Schaanstraat-Sluisstraat-Alphensebaan-Flaasdijk KP64

U vervolgt de Legstraat, steekt (voorzicht) de weg over RD naar de Schaanstraat. Na 500m LA de Sluisstraat in, na 500m LA vervolgt u de Sluisstraat en wederom na 500m T gaat u RA de Alphensebaan op. Na 700 meter rijdt u RA de Flaasdijk op langs camping de Flaasbloem naar **KP94**, u gaat hier ruim een km RD naar T: **KP64** aan de Fransebaan. We hopen dat u in gelegenheid om te wandelen naar het [herdenkingsmonument de fusilladeplaats](#). U wandelt zo'n 100 meter RD, dan LA nog zo'n 200 meter.

4) Op 6 oktober lagen de linies tussen de bossen hier en ten zuiden van Alphen. De Duitsers waren vermoedelijk op zoek naar verzetsmensen. Aangekomen bij de nabijgelegen boerderij werden drie mannen uit de schuilkamer meegenomen. Ze werden verderop in een greppel neergeschoten. Landbouwer Adrianus Oomen en onderduiker Willie van de Corput overleefden dit niet. Felix Roelen werd voor dood achtergelaten en begraven, maar overleefde het op wonderbaarlijke wijze. Terug bij bewustzijn wist hij uit zijn graf te klimmen en hulp te zoeken. Kijkt u en luistert u ook bij informatiebord van de [liberationroute](#).

Route KP64 Fransebaan-KP 63 Kwaalburg - Hooispoor – Chaamseweg - Alphen centrum KP11

Terug bij **KP64** gaat u zuidelijk over de Fransebaan en blijf de verharde weg volgen (bijgevolg na ruim 1 km LA) over de Velden, Ulicotensebaan en Kwaalburg (**KP63**). U gaat bij dit **KP63** (eerste verharde weg) LA over het Hooispoor en einde weg T vervolgens RA naar het centrum van Alphen. U rijdt hier recht af (T) op het [Ereveld oorlogsgraven](#).

5) Alphen lag maar liefst 3 weken in het front van 5 oktober tot 27 oktober 1944. Het merendeel van de bevolking werd geëvacueerd naar Turnhout & Tielen. Op dit [kerkhof](#) liggen 6 Alphenaren (waarvan 5 gesneuveld tijdens de meidagen 1940) en 18 Poolse soldaten begraven. De Poolse brigade onder generaal Maczek heeft Alphen bevrijd. Pastoor Binck vond hier ook zijn laatste rustplaats. Hij is niet alleen oprichter van onze vereniging en Brabants Heem, maar werd na de oorlog onderscheiden voor zijn belangrijke rol in het onderbrengen van honderden onderduikers tijdens de oorlogsjaren te Alphen. Sinds mei 1941 is hier de jaarlijkse dodenherdenking, voorafgaand door een mis in de nabij gelegen [kerk](#) bij **KP11**. Voor de toren van de kerk bevindt zich ook het oorlogsmonument. De kerk lag in puin na de Tweede Wereldoorlog en in februari 1945 werd dit kerkhof getroffen door een VH bom met veel schade in de dorpskern.

Route Willibrordstraat

U fietst verder over de westelijk van het kerkhof gelegen Willibrordstraat zo'n 200 meter RD naar het witte kerkje, nu museum, op de splitsing Stationstraat en Baarleseweg.

6) Tweede Wereldoorlog in Alphen

In het [Oudheidkundig Streekmuseum](#) op Baarleseweg 1 is materiaal over [de Tweede Wereldoorlog](#) van onze heemkundekring te bezichtigen. Openingstijden: zie website www.streekmuseumalphen.nl/: in principe dinsdagochtend 10-12 uur en dondermiddag 13.30-16.30 uur. Ook 2^e en 4^e zondagmiddag: in 2024 zijn dat: 15&29 sept, 13&27 okt en 10&24 nov. Indien u geen lid bent van onze heemkundekring betaalt u als volwassenen een kleine toegangsprijs. U sponsort hiermee het erfgoed in ons heem en het museum dat zonder winstoogmerk geheel door vrijwilligers wordt beheerd!

Route Stationstraat KP12 – fietspad Bels Lijntje KP70

Vanuit het museum gaat u zuidelijk over de Stationstraat. Na 500 meter, bij een klein pleintje rechts (**KP12**) gaat u LA het fietspad op. Dit is voormalige spoorlijn [het Bels Lijntje](#) dat overigens in de oorlog nog gebruikt werd. U passeert **KP70** en gaat RD over het fietspad. Dan zo'n 1 km aan de rechterkant is het monument ter nagedachtenis aan het nabijgelegen [Schijnvliegveld "de Kiek."](#)

7) In het begin van de Tweede Wereldoorlog maakten de Duitsers hier Scheinflughafen Kamerun (SF37), bekend onder de naam van dit gebied "de Kiek." Door een schijnvliegveld in te richten wilden de Duitsers dat de geallieerde piloten De Kiek aanzagen voor het echte vliegveld Gilze-Rijen. Het schijnvliegveld lag net als Gilze-Rijen immers ook nabij een spoorlijn, een rechte doorgaande weg en in de buurt van een dorp. Er was sprake van startbanen en zelfs neplvliegtuigen die met een lier over rails werden getrokken.

In het weekend van 26/27 oktober 2024 is er op het Schijnvliegveld veel te beleven ter herdenking 80 jaar bevrijding. Zie daartoe de website: <https://schijnvliegvelddekiek.nl/>

Route Belslijntje-Alphenseweg KP74: U vervolgt het fietspad Belslijntje noordelijk tot de Alphenseweg (**KP74**).

8) De geallieerden wisten van het bestaan van het schijnvliegveld, maar toch ging het ook mis. Zo werd het nabijgelegen buurtschap [Brakel hevige getroffen op 20 oktober 1943](#), waarbij slachtoffers te betreuren vielen. Links ziet u zuidelijk van de weg een eenzame schuur. Daar stonden twee oude boerderijen die nooit zijn teruggebouwd. Ook rechts van u op de Looienhoek was veel schade. Bij de bevrijding sneuvelde hier ook een Poolse soldaat door ontploffing van een mijn.

Route naar centrum Riel: U verlaat het Belslijntje en volgt RA het fietspad langs de Alphenseweg richting het centrum van Riel. De weg gaat over in de Kerkstraat en bij de kerk is de volgende stop.

9) Expositie Tweede Wereldoorlog Riel

Riel werd op 27 oktober 1944 bevrijd. Hoewel niet direct in het front, heeft Riel ook de nodige schade en slachtoffers opgelopen tijdens en in de nadagen van [de Tweede wereldoorlog](#). Leden van onze heemkundekring hebben een expositie samengesteld die te bezichtigen is op zondagmiddag 6 oktober in de Leybron (iets eerder achter op het dorpsplein nummer 20) en middagen in het weekend van 26&27 oktober in de kerk.

Route Dorpstraat: U vervolgt de weg noordelijk door het Dorp voor ongeveer 300 meter tot Dorpstraat 34.

10) Een prachtig [beeldje van een soldaat die twee kinderen red](#). Een echt gebeurd verhaal, hij brengt ze naar een schuilkamer, waarna hij later vlakbij zelf sneuvelt. Echter niet hier, maar in Goirle. Daar was echter protest tegen een monument, want de soldaat in kwestie was een Duitse soldaat: de 18-jarige Karl-Heinz Rusch. In 2008 werd dit monument onthuld, dankzij de bewoner hier, een voormalige buurjongen vanuit Goirle. Daarbij aanwezig: de broer en zus die 54 jaar terug waren gered door deze goede Duitser!

Route Dorpstraat – KP34 – Zandeind – Goorweg – Spaansehoek – Vijfhuizenbaan KP73 – Druisdijk KP72 – Gilzeweg

KP67 – Altenaweg KP 68-96-59-60-49-75 U heeft een lange, maar wel mooie route voor de boeg terug naar Chaam, echter zonder specifiek Tweede Wereldoorlog erfgoed. U kunt natuurlijk ook uw eigen bestemming zoeken of aansluiten op routes in Goirle, Tilburg of Gilze. U vervolgt de Dorpstraat en bij de rechtse bocht 100 meter verderop, houdt u rechtdoor/links aan. U passeert **KP34**. Na 700 meter gaat u LA de Goorweg op. Neem de eerste afslag LA de Spaansehoek af en na 1 km RA de Vijfhuizenbaan. U passeert **KP73**, waar u links aanhoudt (Druisdijk). Na ruim 2 km de volgende afslag RA, bij **KP72**, het Dijksbaantje voor 1 km tot T de Gilzerweg (**KP67**). Daar RA en na 800 meter oversteken Altenaweg, waar u **KP68** en **KP96** passeert (RD) naar T (hier kunt u aansluiten op de [Herinneringsroute \(heemkringmolenheide.nl\)](#) en daar LA Gilzeweg via **KP59**, **KP60** en **KP49** en uiteindelijk bij T Dorpstraat, LA terug naar startpunt **KP75** Raadhuisplein Chaam.

We hopen dat u een mooie route heeft gehad! Veilige reis thuis!

Meer informatie over ons heemgebied, de heemkundekring en museum via de website: www.alphenserfgoed.nl
Aarzel niet om contact op te nemen met ons: info.carelderoy@gmail.com